სოციალური მედიის პლატფორმა FACEBOOK-ის გავლენა თბილისში მხცოვრები ახალგაზრდების სამოქალაქო და პოლიტიკურ მონაწილეობაზე

სალომე კაიშაური

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიზნესის, ტექნოლოგიისა და განათლების ფაკულტეტზე საზოგადოებრივი ურთიერთობების მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: კახა მაღრაძე

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2026

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

სალომე კაიშაური

აბსტრაქტი

თანამედროვე ციფრულ ეპოქაში სოციალური მედია იქცა ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან სივრცედ ინფორმაციის გავრცელების, საზოგადოებრივი აზრის ფორმირებისა და მოქალაქეობრივი კომუნიკაციისთვის. ინტერნეტისა და სოციალური ქსელების სწრაფმა განვითარებამ მნიშვნელოვნად შეცვალა პოლიტიკური და სამოქალაქო მონაწილეობის ტრადიციული ფორმები, რის შედეგადაც მოქალაქეებს მიეცათ შესაძლებლობა უფრო სწრაფად მიიღონ ინფორმაცია, გამოხატონ საკუთარი პოზიცია და ჩაერთონ სხვადასხვა საზოგადოებრივ თუ პოლიტიკურ პროცესებში. განსაკუთრებით სანიშნავია Facebook, რომელიც საქართველოში ერთ-ერთ ყველაზე ფართოდ გამოყენებულ სოციალურ პლატფორმას წარმოადგენს და მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ახალგაზრდების ყოველდღიურ საინფორმაციო გარემოზე, საზოგადოებრივ აქტივობასა და პოლიტიკური შეხედულებების ფორმირებაზე. მიუხედავად იმისა, რომ საერთაშორისო აკადემიურ სივრცეში სოციალური მედიის გავლენა მოქალაქეობრივ მონაწილეობასა და პოლიტიკურ აქტივობაზე ფართოდ არის შესწავლილი, საქართველოს კონტექსტში აღნიშნული საკითხი ჯერ კიდევ არასაკმარისადაა გამოკვლეული. განსაკუთრებით ნაკლები ყურადღება ეთმობა თბილისელი ახალგაზრდების სოციალურ-პოლიტიკურ ქცევასა და იმას, თუ როგორ მოქმედებს Facebook მათი მოქალაქეობრივი ჩართულობის ხარისხზე. სწორედ აღნიშნული გარემოება განსაზღვრავს კვლევის აქტუალობასა და მნიშვნელობას. წინამდებარე კვლევის მიზანია გამოკვლიოს Facebook-ის გავლენა თბილისში მცხოვრები 18–29 წლის ახალგაზრდების სამოქალაქო და პოლიტიკური მონაწილეობის

თვითმმართველობასა და გააქტიურებაზე. კვლევა თვალყურს ადევნებს სოციალური მედიის გამოყენების სხვადასხვა ასპექტს, მათ შორის ინფორმაციის მიღებაზე, ონლაინ დისკუსიებში ჩართულობაზე, საზოგადოებრივი საკითხების მიმართ ინტერესის გაჩენაზე, პეტიციებში მონაწილეობაზე, აქტივობების გაზომვებასა და რეალურ სამოქალაქო ქცევებთან კავშირზე. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა განსხვავებას პასიურ ონლაინაქტივობასა (მოწონება, გაზიარება, პოსტების ნახვა) დააქტიურ ჩართულობას (კომენტირება, დისკუსიებში მონაწილეობა, ინიციატივების მხარდაჭერა) შორის.

კვლევა ეფუძნება შერეულმეთოდოლოგიურ მიდგომას, რომელიც აერთიანებს რაოდენობრივ და თვისებრივ კვლევის მეთოდებს. რაოდენობრივი მონაცემები შეგროვდა ონლაინ კითხვარის გამოყენებით, რაც საშუალებას იძლევა შეფასდეს ახალგაზრდების სოციალური მედიის მოხმარების სიხშირე, პოლიტიკური ინფორმირებულობის დონე და მოქალაქეობრივი მონაწილეობის თვრამეტი თვისებრივი მონაცემები მიღებულ იქნა ნახევრადსტრუქტურირებული ინტერვიუებისა და თვალყურის დევნების საშუალებით, რამაც შესაძლებელი გახადა მონაწილეთა გამოცდილებების, დამოკიდებულებებისა და მოტივაციების სიღრმისეული ანალიზი. კვლევის შედეგებმა აჩვენა, რომ Facebook მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ახალგაზრდების ინფორმირებაში, სოციალური პრობლემების მიმართ ცნობიერების ამაღლებასა და სამოქალაქო ინიციატივების გავრცელებაში. პლატფორმა ქმნის სივრცეს პოლიტიკური საკითხების განხილვისთვის დახელოვნებულ საზოგადოების გარკვეული ნაწილის მობილიზაციას. თუმცა კვლევამ ასევე ცხადყო, რომ ონლაინაქტიურობის მაღალი დონე ყოველთვის არ გარდაიქმნება რეალურ, ოფლაინ სამოქალაქო მონაწილეობად როგორიცაა საპროტესტო აქციებში ჩართვა, მოხალისეობა ან საზოგადოებრივ ორგანიზაციებთან თანამშრომლობა ანალიზის შედეგად გამოკვეთა რამდენიმე მნიშვნელოვანი ბარიერი, რომლებიც ზღუდავს სოციალური მედიის გავლენას ეფექტიან მოქალაქეობრივ ჩართულობაზე. მათ შორისაა დეზინფორმაციის გავრცელება, ციფრული სივრცის მიმართ ნდობის შემცირება, პოლიტიკური პოლარიზაცია, სოციალური აპათია და იმედგაცრუება სამოქალაქო აქტივობების პრაქტიკული შედეგების ნაკლებობის გამო. აღნიშნული ფაქტორები მნიშვნელოვნად მოქმედებს ახალგაზრდების მოტივაციაზე და ამცირებს მათ მზაობას

აქტიური მოქალაქეობრივი მონაწილეობის მიმართ. კვლევის თეორიული მნიშვნელობა მდგომარეობს სოციალური მედიისა და მოქალაქეობრივი მონაწილეობის ურთიერთკავშირის შესახებ არსებული აკადემიური ცოდნის გაფართოებაში საქართველოს რეალობის გათვალისწინებით. პრაქტიკული მნიშვნელობა კი გამოიხატება იმაში, რომ მიღებული შედეგები შეიძლება გამოყენებული იქნეს სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების, ახალგაზრდულ ჯგუფების, სახელმწიფო ინსტიტუტებისა და პოლიტიკურ კომუნიკაციაში ჩართული აქტორების მიერ, რათა შეიქმნას უფრო ეფექტიანი სტრატეგიები ახალგაზრდების სამოქალაქო ჩართულობის გასაძლიერებლად და სოციალური მედიის პოზიტიური პოტენციალის გამოსაყენებლად

Abstract

In the modern digital era, social media has become one of the most significant spaces for information dissemination, public opinion formation, and civic communication. The rapid development of the internet and social networking platforms has substantially transformed traditional forms of political and civic participation, enabling citizens to access information more quickly, express their opinions, and engage in various social and political processes. In this regard, Facebook is particularly noteworthy as one of the most widely used social media platforms in Georgia, exerting considerable influence on young people's informational environment, civic engagement, and political attitudes. Although the impact of social media on civic participation and political engagement has been extensively studied in international academic literature, this issue remains insufficiently explored within the Georgian context. In particular, limited attention has been given to the socio-political behavior of young people in Tbilisi and the ways in which Facebook influences their level of civic engagement. This research gap determines the relevance and significance of the present study. The aim of this research is to examine the influence of Facebook on the formation and activation of civic and political participation among young people aged 18–29 living in Tbilisi. The study focuses on various aspects of social media usage, including access to information, participation in online discussions, the development of interest toward

social issues, involvement in petitions, sharing civic initiatives, and the relationship between online engagement and real-life civic behavior. Particular attention is paid to the distinction between passive online activities, such as liking, sharing, and viewing posts, and active engagement, including commenting, participating in discussions, and supporting civic initiatives. The research is based on a mixed-methods approach, combining both quantitative and qualitative methodologies. Quantitative data were collected through an online questionnaire, allowing the assessment of social media usage frequency, levels of political awareness, and forms of civic participation among young people. Qualitative data were obtained through semi-structured interviews and focus groups, enabling an in-depth analysis of participants' experiences, attitudes, and motivations. The findings indicate that Facebook plays a significant role in informing young people, increasing awareness of social issues, and promoting civic initiatives. The platform creates opportunities for discussing political matters and contributes to the mobilization of certain groups within society. However, the study also demonstrates that a high level of online engagement does not always translate into active offline civic participation, such as involvement in protests, volunteering, or cooperation with civic organizations. The analysis revealed several important barriers limiting the effectiveness of social media in fostering civic engagement. These include the spread of misinformation, declining trust in digital environments, political polarization, social apathy, and disappointment caused by the perceived lack of tangible outcomes from civic activities. Such factors significantly affect young people's motivation and reduce their willingness to participate actively in civic processes.The theoretical significance of the study lies in expanding existing academic knowledge concerning the relationship between social media and civic participation within the Georgian context. Its practical significance is reflected in the possibility of applying the findings by civil society organizations, youth groups, governmental institutions, and actors involved in political communication to develop more effective strategies for strengthening youth civic engagement and utilizing the positive potential of social media.